

Broj: 03-02-1118/2024

Sarajevo, 26.06.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam NACRT ZAKONA O DRUŠTVENOM PODUZETNIŠTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 36. sjednici, održanoj 20.06.2024. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Privatak u printanoj i elektronskoj formi (CD):

- Nacrt zakona na hrvatskom jeziku,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac 1,
- Obrazac 2 i
- Obrazac IFP-NE

Co: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
gosp. Vojin Mijatović, ministar

Co: predmet

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

NACRT

ZAKON O DRUŠTVENOM PODUZETNIŠTVU
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, lipanj 2024. godine

ZAKON O DRUŠTVENOM PODUZETNIŠTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I. – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuju se pojam, ciljevi i načela društvenog poduzetništva, pojam, pravna forma i uvjeti za stjecanje statusa društvenog poduzeća, vođenje registra društvenih poduzeća, strateška podrška razvoju društvenog poduzetništva, nadzor i druga pitanja od značaja za društveno poduzetništvo i društvena poduzeća u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

(Ciljevi društvenog poduzetništva)

Razvoj društvenog poduzetništva u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) treba da omogući ostvarivanje dugoročnih ciljeva održivog ekonomskog i društvenog rasta i razvoja Federacije, putem inovativnog pristupa postojećim ekonomskim, društvenim i ekološkim izazovima, koristeći potencijale društvene ekonomije, društvenog poduzetništva i društvenih poduzeća.

Članak 3.

(Načela)

Razvoj društvenog poduzetništva zasniva se na načelima:

- a) nediskriminacije – jednakopravan pristup u ostvarivanju prava i ispunjavanju obveza je imperativ koji isključuje diskriminaciju po bilo kom osnovu u primjeni ovog zakona, kao i u bilo kojoj fazi kreiranja, razvoja i podrške društvenom poduzetništvu;
- b) uključenosti i transparentnosti – garantira se učešće svih zainteresiranih strana u kreiranju politika i strateških pravaca razvoja društvenog poduzetništva, a svi podaci, postupci, rezultati i ocjene efekata podrške društvenim poduzećima moraju biti transparentni, dostupni javnosti i razvrstani po spolu;
- c) participativne demokratije – u odlučivanju u društvenim poduzećima garantira se participativna uloga svih zaposlenih radnika i radnica;
- d) tržišno održivog razvoja – u ostvarivanju svoje društvene misije društvena poduzeća moraju biti tržišno održivi poslovni entiteti koji se podstiču na međusobno takmičenje za potrošače svojih proizvoda i usluga;
- e) socijalne inkluzije – društvena poduzeća za građane koji su u riziku od siromaštva i društvene isključenosti stvaraju mogućnosti i pružaju podršku njihovom punom učešću u ekonomskom, društvenom i kulturnom životu zajednice;
- f) zaštite životne sredine i jednakomjernosti razvoja – integralna zaštita i očuvanje životne sredine u svim poslovnim aktivnostima društvenih poduzeća su prioritet, kao i brži ekonomski razvoj nerazvijenih i izrazito nerazvijenih jedinica lokalne samouprave i
- g) sinergijskog djelovanja - javni, privatni i civilni sektori društva djeluju partnerski i uz međusobni transfer i kruženje znanja i vještina o društvenoj ekonomiji i poduzetništvu,

omogućavajući dodatne efekte sinergijskog i integracijskog djelovanja društvenih poduzeća;

Članak 4.

(Nediskriminatorno ostvarivanje prava)

- (1) Prava iz ovog zakona ostvaruju se bez diskriminacije po bilo kojem temelju kao što je: boja kože, jezik, vjersku i nacionalnu pripadnost, spol, seksualnu orijentaciju, rodno izražavanje, društveno porijeklo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, političko opredjeljenje, članstvo u udruženju ili sindikatu, psiho-fizičke poteškoće ili oboljenja i druge osobne karakteristike.
- (2) Društveno poduzeće korisnicima svojih proizvoda i usluga obezbjeđuje ove proizvode i usluge bez diskriminacije po bilo kom osnovu iz stavka (1) ovog članka.

Članak 5.

(Pisanje roda)

Izrazi korišteni u ovom zakonu koji se odnose i na muški i na ženski rod, navedeni su jednakopravno i u muškom i u ženskom rodu, radi stvaranja normativnih pretpostavki za ostvarenje rodne jednakopravnosti.

Članak 6.

(Značenje izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) društvena ekonomija označava dio ekonomije koji nema isključivo za cilj da ostvaruje profit za vlasnike i vlasnice kapitala, nego i koristi za širu društvenu zajednicu i društvene grupe, te može da uključuje različite forme ekonomskih i neekonomskih subjekata kao što su zadruge, privredna društva, društvena poduzeća, udruge građana, asocijacije, fondacije ili druge oblike organiziranja;
- b) društveno poduzetništvo je organizirana gospodarska djelatnost koja se vrši na tržišnim principima i radi zadovoljavanja društvenih ciljeva, odnosno stvaranja inovativnih mogućnosti za rješavanje socijalnih, zdravstvenih, kulturnih, ekonomskih, ekoloških ili drugih društvenih problema grupa građana i građanki ili šire zajednice, kao i sprečavanja nastajanja i otklanjanja posljedica društvene isključenosti i jačanja društvene solidarnosti i kohezije;
- c) društveno poduzeće je nosilac poduzetničke aktivnosti u društvenoj ekonomiji i društvenom poduzetništvu, koje kroz poslovnu aktivnost na tržištu ostvaruje i zacrtanu društvenu misiju, odnosno cilj ili rezultat;
- d) društvena misija, označava da društvena poduzeća ostvarujući zacrtane društvene ciljeve i rezultate služe interesima šire ili uže društvene zajednice;
- e) zaključana imovina je pravna klauzula u osnivačkom aktu ili statutu društvenog poduzeća, kojom se ograničava raspodjela imovine ovog poduzeća koja preostane nakon njegovog prestanka u likvidacionom postupku, tako što se obvezno prenosi u svojini jedinice lokalne samouprave prema sjedištu društvenog poduzeća koje prestaje sa radom ili drugom društvenom poduzeću, nevladinoj organizaciji ili zadruzi, u skladu sa posebnim zakonima kojima se regulira osnivanje i poslovanje određene pravne forme društvenog poduzeća.

Članak 7.

(Primjena drugih propisa)

Na sva pitanja koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe posebnih propisa koji se odnose na određenu pravnu formu društvenog poduzeća.

POGLAVLJE II. – DRUŠTVENO PODUZEĆE

Članak 8.

(Status društvenog poduzeća)

- (1) Status društvenog poduzeća može steći pravno lice, sa sjedištem u Federaciji, osnovano kao privredno društvo, zadruga, udruga građana, fondacija, ustanova ili u nekoj drugoj, zakonom propisanoj pravnoj formi, čiji je osnivač jedno ili više, domaćih ili stranih, fizičkih i/ili pravnih lica i koje je registrirano kao društveno poduzeće sukladno ovim zakonom.
- (2) Pravno lice iz stavka (1) ovog članka može steći status društvenog poduzeća i ako je u mješovitom vlasništvu, ali udio privatnog vlasništva u ukupnom vlasništvu društvenog poduzeća minimalno mora biti 51%.
- (3) Javna poduzeća i javne ustanove ne mogu steći status društvenog poduzeća.

Članak 9.

(Registracija društvenih poduzeća)

- (1) Društveno poduzeće se registrira u posebnom Registru društvenih poduzeća (u daljnjem tekstu: Registar), koji vodi Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Registar sadrži sve podatke kojima se dokazuje ispunjenost uvjeta za sticanje statusa društvenog poduzeća sukladno ovom zakonu, kao i promjene ovih podataka.
- (3) Društveno poduzeće je dužno obavijestiti Ministarstvo o svakoj promjeni podataka koji su upisani u Registar, odmah, a najkasnije u roku od 5 dana od dana nastupanja promjene.
- (4) Registar se vodi u elektronskom obliku i bez naknade je dostupan na zvaničnoj internet stranici Ministarstva.
- (5) Federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta (u daljnjem tekstu: Ministar) donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuje sadržaj i način vođenja podataka u Registru.

Članak 10.

(Zahtjev za upis u Registar)

- (1) Pravno lice se upisuje u Registar podnoseći Ministarstvu zahtjev za stjecanje statusa društvenog poduzeća i sljedeće priloge:
 - a) aktualni izvod iz sudskog registra ili rješenje nadležnog registracijskog organa uprave,
 - b) osnivački akt ili statut i
 - c) godišnji i trogodišnji plan poslovanja.
- (2) Zahtjev se odbacuje ako je nepotpun ili nedopušten, odnosno podnesen od strane pravnog ili fizičkog lica koje ne može steći status društvenog poduzeća, o čemu se odlučuje zaključkom.

- (3) Zahtjev se odbija ako podnositelj ne ispunjava uvjete iz ovog zakona o čemu se odlučuje rješenjem.
- (4) Akti iz stavaka (2) i (3) ovog članka su konačni i protiv njih se ne može izjaviti žalba ali se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Članak 11.

(Uvjeti)

Uvjeti koje provjerava Ministarstvo prilikom upisa u Registar i stjecanja statusa društvenog poduzeća su sljedeći:

- a) u osnivačkom aktu ili statutu mora biti navedeno da je pravno lice osnovano isključivo radi ostvarivanja društvene misije ili radi ostvarivanja dobiti i društvene misije, u zavisnosti od pravne forme društvenog poduzeća;
- b) u osnivačkom aktu ili statutu mora biti navedeno da imovina pravnog lica ima status zaključane imovine;
- c) u osnivačkom aktu ili statutu mora biti navedeno ograničenje u raspodjeli ostvarene neto dobiti;
- d) u osnivačkom aktu ili statutu mora biti obezbjeđeno demokratsko učešće zaposlenih radnika i radnica u odlučivanju organa pravnog lica;
- e) u godišnjim i trogodišnjim planovima poslovanja pravnog lica moraju biti izraženi i obrazloženi društveni ciljevi i rezultati, odnosno društvena misija.

Članak 12.

(Društvena misija)

- (1) Društvenu misiju društveno poduzeće ostvaruje na neki od sljedećih načina:
 - a) zapošljavanjem pojedinaca/pojedinki iz marginaliziranih ili ranjivih društvenih skupina, koje su kao takve prepoznate i utvrđene posebnim propisima o društvenoj zaštiti, ljudskim pravima ili zapošljavanju i druga marginalizirana ili ugrožena lica definirana posebnim propisima i/ili,
 - b) obavljanjem djelatnosti socijalne zaštite, zaštite i unaprjeđenja životne sredine, razvoja i unaprjeđenja kulture, razvoja i unaprjeđenja sporta, zaštite i unaprjeđenja zdravlja, zaštite i unaprjeđenja obrazovanja i vaspitanja ili obavljanjem drugih djelatnosti kojima se ostvaruje društvena misija.
- (2) Ministarstvo u svrhu provjere ostvarivanja društvene misije na način iz stavka (1) točka b) ovog članka, po službenoj dužnosti pribavlja mišljenje nadležnog organa uprave za djelatnost u kojoj pravno lice namjerava da posluje u statusu društvenog poduzeća.

Članak 13.

(Imovina društvenog poduzeća)

- (1) Imovina društvenog poduzeća ima status zaključane imovine, koji se aktivira u likvidacionom postupku prestanka društvenog poduzeća, nad imovinom koja preostane nakon namirenja potraživanja povjerilaca.
- (2) Status zaključane imovine ne odnosi se na osnovne ili dodatne uloge osnivača, odnosno članova ili vlasnika kapitala društvenog poduzeća.
- (3) Zaključana imovina društvenog poduzeća prenosi se u svojinu jedinice lokalne samouprave prema sjedištu društvenog poduzeća koje prestaje sa radom ili drugom društvenom poduzeću, nevladinoj organizaciji ili zadruzi, sukladno posebnim zakonima

kojima se regulira osnivanje i poslovanje određene pravne forme društvenog poduzeća.

Članak 14. (Raspodjela dobiti)

Dio dobiti društvenog poduzeća namijenjen za isplatu članovima ili vlasnicima kapitala društvenog poduzeća ne može biti veći od 49% neto dobiti, odnosno ovaj procent može biti manji ili raspodjele dobiti uopće ne može biti, ako je to sukladno sa posebnim zakonima kojima se regulira osnivanje i poslovanje određene pravne forme društvenog poduzeća ili osnivačkim aktom ili statutom društvenog poduzeća.

Članak 15. (Demokratsko učešće u odlučivanju)

- (1) Društveno poduzeće primjenjuje princip demokratskog učešća svih zaposlenih u odlučivanju organa društvenog poduzeća.
- (2) Demokratsko učešće u odlučivanju se ostvaruje obveznim pribavljanjem konzultativnog mišljenja zaposlenika u društvenom poduzeću prilikom svakog odlučivanja o:
 - a) raspodjeli neto dobiti društvenog poduzeća,
 - b) stjecanju ili raspolaganju imovinom velike vrijednosti, kako je to definirano posebnim propisom o gospodarskim društvima i
 - c) prestanku društvenog poduzeća.
- (3) Osnivačkim aktom ili statutom društvenog poduzeća uređuje se način pribavljanja obveznog konzultativnog mišljenja iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Djelokrug demokratskog učešća zaposlenika u društvenom poduzeću može se proširiti osnivačkim aktom ili statutom društvenog poduzeća.

Članak 16. (Prestanak društvenog poduzeća)

- (1) Društveno poduzeće prestaje sa poslovanjem dobrovoljno ili zbog neispunjavanja nekog od uvjeta navedenih u članku 11. ovog zakona.
- (2) Prilikom prestanka društvenog poduzeća u likvidacionom postupku nadležni sud odlučuje o njegovoj imovini sukladno članku 13. ovog zakona.
- (3) Ministarstvo će pozvati poduzeće koje posluje suprotno odredbama ovog zakona da uskladi svoje poslovanje u roku koji mu odredi.
- (4) Ukoliko poslovno poduzeće ne postupi u slučaju iz stavka (3) ovog članka Ministarstvo ga briše iz Registra o čemu se donosi posebno rješenje.
- (5) Pravno lice koje je izgubilo status društvenog poduzeća može da nastavi da posluje, ali gubi sve zakonske ili podzakonske posebne povlastice koje je uživalo u tom statusu i dužno je da vrati sva proračunska novčana sredstva ili drugu javnu imovinu dobivenu na osnovu tog statusa, po osnovu ugovora ili odluka čije važenje nije isteklo.
- (6) Društveno poduzeće koje prestane sa poslovanjem Ministarstvo briše iz Registra, o čemu se donosi posebno rješenje. Rješenje je konačno i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Članak 17.

(Informiranje javnosti)

- (1) Društveno poduzeće financijske i informacije o organizacionoj strukturi i poslovanju čini dostupnim javnosti posredstvom internet stranice poduzeća.
- (2) Informacije iz stavka (1) ovog članka obuhvaćaju godišnje i srednjoročne financijske planove i izvješće, plan poslovanja i izvješće o poslovanju, dokumente o unutrašnjoj organizaciji društvenog poduzeća, osnovne podatke o svim članovima organa upravljanja u poduzeću, o aktualnoj vlasničkoj strukturi, druge interne akte organa poduzeća i informacije od interesa za krajnje korisnike proizvoda i usluga društvenog poduzeća.

Članak 18.

(Izvještavanje)

- (1) Društveno poduzeće je Ministarstvu dužno dostavljati sve poslovne i financijske planove i izvješće, plan reinvestiranja dobiti i druge podatke od značaja za praćenje primjene ovog zakona.
- (2) Planovi i izvješća iz stavka (1) ovog članka dostavljaju se redovito, na godišnjoj razini ili izvanredno po zahtjevu Ministarstva.
- (3) Društveno poduzeće je dužno prikazati istinito stanje u Izvješću.

Članak 19.

(Posljedice zlouporabe statusa)

- (1) Zlouporabom statusa društvenog poduzeća smatra se:
 - 1) raspolaganje imovinom suprotno članku 13. zakona,
 - 2) raspolaganje dobiti suprotno članku 14. i 15. zakona,
 - 3) neistinito prikazivanje stanja u izvješću iz članka 18. ovog zakona,
 - 4) nenamjensko trošenje sredstava,
 - 5) nepoštivanje demokratskog učešća u odlučivanju zaposlenih radnika,
 - 6) vršenje diskriminacije po bilo kojem osnovu.
- (2) Društvena poduzeća koja su zlouporabila status gube status društvenog poduzeća.

POGLAVLJE III. - VIJEĆE I STRATEGIJA ZA DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO

Članak 20.

(Vijeće za društveno poduzetništvo Federacije)

- (1) Vlada Federacije svojom odlukom osniva Vijeće za društveno poduzetništvo Federacije kao savjetodavno tijelo i kontakt točku na razini Federacije (u daljem tekstu: Vijeće).
- (2) Vijeće ima nadležnost da:
 - a) učestvuje u izradi Strategije društvenog poduzetništva Federacije, njenom monitoringu i evaluaciji,
 - b) analizira stanje društvenog poduzetništva u Federaciji i Bosni i Hercegovini,
 - c) pokreće inicijative i predlaže mjere za unaprjeđenje društvenog poduzetništva,
 - d) promovira društvenu ekonomiju i društveno poduzetništvo,

- e) učestvuje u odobravanju projekata društvenog poduzetništva u kojima financijski participira Vlada Federacije,
 - f) unapređuje dijalog između svih zainteresiranih strana u društvenom poduzetništvu,
 - g) prati trendove u okruženju, Europskoj uniji i svijetu u vezi sa društvenom ekonomijom i društvenim poduzetništvom i
 - h) obavlja i druge poslove sukladno sa odlukom o osnivanju.
- (3) Vijeće nema svojstvo pravnog lica i administrativne poslove za njega obavlja Ministarstvo.
 - (4) Vijeće čine po tri predstavnika/ce Vlade, registriranih društvenih poduzeća, Saveza općina i gradova Federacije, reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca na razini Federacije, akademske zajednice i udruga građana i građanki.
 - (5) Predstavnik/ce registriranih društvenih poduzeća, akademske zajednice i udruga građana i građanki Ministarstvo bira na osnovu javnog poziva za akreditovanje za rad u Vijeću, koji se ponavlja svake četvrtne godine ili češće ako za tim postoji potreba.
 - (6) Vijeće saziva i njime predsjedava Ministarstvo, a predstavnik/ce Vlade čine predstavnici Ministarstva i Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku.
 - (7) Vijeće se sastaje svakih šest mjeseci, a po potrebi i češće.
 - (8) Članovi Vijeća ne primaju naknadu za svoj rad.

Članak 21.

(Strategija društvenog poduzetništva Federacije)

- (1) Strategiju društvenog poduzetništva Federacije priprema Ministarstvo uz pomoć Vijeća, a donosi Parlament Federacije, na prijedlog Vlade Federacije.
- (2) Strategija društvenog poduzetništva Federacije sastoji se iz tri dijela: analize stanja društvenog poduzetništva u Federaciji, operativnog akcionog plana i vizije razvoja društvenog poduzetništva u narednom dugoročnom periodu.
- (3) Operativni akcioni plan za provođenje ove strategije obvezno sadrži mjere i aktivnosti, nosioce, partnere, rokove, indikatore i potrebna financijska sredstva za provođenje mjera i aktivnosti.
- (4) Strategija iz stavka (1) ovog članka donosi se za dugoročni period od deset godina.

POGLAVLJE IV. - POVLASTICE ZA DRUŠTVENE PODUZETNIKE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Članak 22.

(Povlastice)

- (1) Društveno poduzeće ima pravo na posebne poreske i carinske povlastice i oslobađanja na način kako je to propisano posebnim zakonskim ili podzakonskim propisima o porezu, carinama i doprinosima.
- (2) Društveno poduzeće ima pravo i na posebne povlastice i oslobađanja od drugih vrsta naknada, taksi ili članarina na način kako je to propisano posebnim zakonskim ili podzakonskim propisima kojima se reguliraju parafiskalna davanja na razini Federacije, kantona ili jedinica lokalne samouprave.

- (3) Društveno poduzeće koje zapošljava osobe sa invaliditetom sukladno posebnim propisom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom ima pravo na posebne povlastice i oslobađanja iz tog propisa.

Članak 23.
(Aktivna podrška)

- (1) Federacija i jedinice lokalne samouprave imaju obvezu aktivnog podržavanja osnivanja i poslovanja društvenih poduzeća integrirajući u sve svoje strateške dokumente razvojnog i inkluzivnog karaktera konkretne mjere infrastrukturne, administrativne, financijske, promotivne, obrazovne i druge vrste podrške.
- (2) Federacija i jedinice lokalne samouprave mogu organizirati kontakt točku za društveno poduzetništvo koja bi bila u funkciji umrežavanja društvenih poduzetnika i predstavljanja ekosistema za društveno poduzetništvo potencijalnim investitorima u društveni utjecaj.
- (3) Kontakt točka za društveno poduzetništvo na razini Federacije je Vijeće.
- (4) Vijeće će u roku od dvije godine od svog konstituiranja analizirati pravni sistem Federacije i Bosne i Hercegovine i Vladi Federacije predložiti konkretne inicijative za izmjene i dopune posebnih zakona na razini Federacije BiH i kantona ili odluka na razini jedinica lokalne samouprave, u cilju obezbjeđenja posebnih povlastica za društvena poduzeća.

POGLAVLJE V. – NADZOR

Članak 24.
(Nadzor)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na temelju njega vrši Ministarstvo.
- (2) Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na temelju njega vrši nadležna inspekcija svaka u okviru svoje nadležnosti.

POGLAVLJE VI. - KAZNE NE ODREDBE

Članak 25.
(Kazne)

- (1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniti će se za prekršaj društveno poduzeće ako:
- a) pružanjem usluga svojim korisnicima/ama vrši diskriminaciju po bilo kom osnovu (članak 4. st. (1) i (2)),
 - b) ne obavijesti nadležni organ o svakoj promjeni podataka koji su upisani u Registar (članak 9. stavak (3)),
 - c) raspodjelu i isplatu dobiti vrši suprotno propisanim ograničenjima i ne sačini plan reinvestiranja (članak 14.),
 - d) ne primjenjuje princip demokratskog učešća zaposlenih radnika u odlučivanju (članak 15.),

- e) ne objavljuje financijske i informacije o organizacionoj strukturi i poslovanju na internet stranici poduzeća (članak 17.) i
- f) redovito ili izvanredno po zahtjevu Ministarstva ne dostavlja poslovne ili financijska izvješća (članak 18.).
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka, kazniti će se i odgovorno lice u društvenom poduzeću, novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.
- (3) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stavka (1) ovog članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti sukladno odredbama zakona kojim se uređuju prekršaji.

POGLAVLJE VII. - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

(Podzakonski akti)

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz članka 9. stavak (5) ovog Zakona.

Članak 27.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O DRUŠTVENOM PODUZETNIŠTVU
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I - USTAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Ustavni temelj za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbi članka III. 2. točke b.), koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine utvrđivanje gospodarske politike.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Imajući u vidu da je povećanje zaposlenosti stanovništva temeljni uvjet za podizanje životnog standarda, smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti, društveno poduzetništvo kao segment tržišne ekonomije je od ključnog značaja za ekonomsku i socijalnu stabilnost svake zemlje. U Bosni i Hercegovini u dovoljnoj mjeri nisu pozicionirana društvena poduzeća, jer nisu orijentirana na profit, pa i ona koja su počela s radom u mnogim slučajevima teško opstaju na tržištu. Situaciju otežava i nedostatak odgovarajuće regulative na svim razinama, te nepostojanje odgovarajućeg registra ovih poduzeća u Federaciji Bosne i Hercegovine. Europska komisija je društveno poduzeće definirala kao subjekt u ekonomiji čiji je glavni cilj da ostvari društveni utjecaj, prije nego da donosi profit svojim vlasnicima ili akcionarima.

Moderni koncept društvenog poduzetništva direktno je u vezi s razvojnim dokumentima Federacije Bosne i Hercegovine. Navedeni Nacrt zakona je sukladan sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021-2027. Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine za period 2021. - 2027. godinu u okviru strateškog cilja, „Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj“, kroz prioritet 2.5. „Smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost“ te kroz mjeru 2.5.4. „Poboljšati poziciju ranjivih grupa na tržištu rada“, predviđa razvoj društvenog poduzetništva kao model koji istovremeno doprinosi zapošljavanju i daje podršku ranjivim grupama stanovništva.

Donošenje ovog Zakona jedan je od strateških ciljeva Ministarstva prema trogodišnjem programu rada za 2023. - 2025. godinu.

III - USKLAĐENOST PROPISA SA ZAKONODAVSTVOM EUROPSKE UNIJE

Poštujući obvezu sadržanu u Glavi VI, članak 76. te Glavi VIII, članak 93. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, obrađivač je prilikom pripreme ovog Prednacrta zakona detaljno analizirao EU propise iz ove oblasti, te je utvrđeno da se oblast društvenog poduzetništva uređuje isključivo na nivou domaćeg zakonodavstva te je s tim u vezi pripremljen ovaj tekst Nacrta Zakona.

IV - EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA PROPISA

Osnovni razlog zbog koga se pristupilo rješavanju ovog problema je taj što postojeće stanje u oblasti društvenog poduzetništva u Federaciji Bosne i Hercegovine nije legislativno uređeno. Imajući u vidu da je povećanje zaposlenosti stanovništva temeljni uvjet za podizanje životnog standarda, smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti, društveno poduzetništvo kao segment tržišne ekonomije je od ključnog značaja za

ekonomsku i socijalnu stabilnost svake zemlje. U Bosni i Hercegovini u dovoljnoj mjeri nisu pozicionirana društvena poduzeća, jer nisu orijentirana na profit pa i ona koja su počela s radom u mnogim slučajevima teško opstaju na tržištu. Situaciju otežava i nedostatak odgovarajuće regulative na svim razinama, te nepostojanje odgovarajućeg registra ovih poduzeća u entitetima i distriktu.

Egzaktan broj gospodarskih subjekata koja sebe nazivaju društvenim poduzećima nije moguća utvrditi sa sigurnošću obzirom da ova oblast nije regulirana. Procjene su da u ovom sektoru oko 40 pravnih subjekata u cijeloj Bosni i Hercegovini djeluje na principima socijalnog poduzetništva, od čega njih preko 25 posluje na području Federacije Bosne i Hercegovine. Ovi subjekti su registrirani u formi društva sa ograničenom odgovornošću, udruge i zadruge.

Glavne koristi od donošenja predloženog Zakona o društvenom poduzetništvu ogledali bi se u tome što bi se njegovim usvajanjem:

- normirale definicije i pojmovi društvenog poduzetništva koje su preuzete iz europske prakse kao i definicije društvene misije i cilja npr. zapošljavanjem lica koja spadaju u kategorije teže zapošljivih kategorija i to isključivo dok im traje navedeni status,
- normirao oblik odnosno forma poslovanja tih pravnih lica-poduzeća npr. društvena poduzeća koja posluju u formi privrednih društava ili poljoprivrednih zadruga dio dobiti koji se isplaćuje vlasnicima ne može biti veći od 51% dobiti ili da javna poduzeća ne mogu steći status društvenog poduzeća,
- definirali uvjeti i kriteriji pri osnivanju tj. stjecanju statusa društvenog poduzeća
- normirala administrativna procedura za stjecanje statusa društvenog poduzeća, te nadležni organi koji će sprovesti predmetnu proceduru,
- normirala obveza vođenja registra ovih poduzeća.

Iz pobrojanih razloga kao najoptimalnija opcija je donošenje pomenutog zakona kojim bi se dala adekvatna potpora društvenom poduzetništvu i tako bi u konačnici značajno doprinijeli sustavnom razvoju malog gospodarstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

V - FINACIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROPISA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno obezbjeđivati dodatna finansijska sredstva.